

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
NEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

A csatornázás válsága

Debreczen, augusztus 6.

A csatorna ügyének a zátonyon való vesztéglése komoly aggodalommal tölti el Debreczen város polgárságát. Mnt előző számunkban kifejtettük, ha semmi egyéb, de a tifusszal, kolerával és a nyár egyéb szokásos epidémiáival fenyegetett közegészségügy érdeke is megköveteli, hogy a városi közgyűlés aktái haladéktalanul visszakérüljenek a belügyminiszterium szobáiból. Tessék meghozni végrevalahára a pesti méltóságos és kegyelmes uraknak döntésüket vagy jobbra, vagy balra, hagyják már jóvá a határozatot, vagy semmisítsék meg, ha vannak benne hibák, de ne hagyják tovább a levegőben lógva az ügyet, ne hagyjanak egy kilencvenezer lakossal bíró várost itézetnapig a bizonytalanságban és ne akadályozzanak meg bennünket abban az igyekezetünkben, hogy egészségessé és modernné tegyék a városunkat.

Mi lehet az oka a türethetetlen késlekedésnek, — hasztalan törí fejét a lakosság, nem tud a probléma nyitjára találni másképp, csak ha föltételezi, hogy a belügyminiszteriumban határozott animozitással viseltetnek Debreczen iránt. És ha egy kissé visszafelé lapozgatunk a mi városunk évkönyveiben, a közönségnek a belügyminiszteriumról megalkotott eme véleményét korántsem mondhatjuk könnyelműnek és elhamarkodottnak. Mert nem a csatornázás ügye az első, mely a belügyminiszteriumban megrekedt. Szép száma van Debreczen város egyéb terveinek is, amelyeknek megvalósulása csak azért késett, mert egyik-másik méltóságos és kegyelmes ur szemében Debreczen városa nem talált kegyet. Valami megmagyarázhatatlan istenverése nehezedik erre a városra, hogy fejlődésének szépen fölépített programja elé önkény és rosszakarát folytonosan gátat vetnek. A polgármester és a tanács minden tudásukkal, legjobb tehetségükkel, eszkükkal és lelkükkal megrajzolják a fejlett, erős, gazdag, virágzó Debreczen képét, a polgárság olyan férfiakat küld a törvényhatósági bizottságba, akik a polgármesternek és a tanácsnak minden tudásukkal és minden lelkesedésükkel segítségére vannak a szép és hasznos tervek megvalósításában, idelelné dolgozik, küzd és fárad mindenki, hogy Debreczen intézményeiben és szellemében egyaránt modern város, az ország második vá-

rosa legyen — és akkor odafönn egy-néhány méltóságos és kegyelmes ur a lomtárba rakja a mi verejtékes munkánk gyümölcseit. Mivel érdemelte meg Debreczen ezt a vérforraló bánásmódot, a melyben a belügyminiszterium részesíti, — szintén olyan kérdés, amelyre nem kapunk sehol sem feleletet. Hiszen a debreczeni polgárság szinte cselédhüsséggel viseltetik a kormány iránt, képviselőt csinált egy egészen lehetetlen emberből is, csak hogy egy szavazatszámot szállítson a kormány táborábs. És jutalma a városnak: a folytonos mellözletés, önkormányzati jogának és legelső anyagi érdekének a megrugdosása.

Több mint négy hónapja szavazta meg a törvényhatósági bizottság a csatornázási költségeket, a fölebbezés fölterjesztése óta is eltelt négy hónap, a májusi közgyűlésből irt fel a város a határozat elintézésének megsürgetése végett és még mindig várákozásra vágyunk karhozattatva. Mi egyéb ez, mint megcsúfolása önkormányzati jogoknak? A külsőségen egy hét óta több munkás tifuszban fekszik, maga a belügyminiszter ir rá a városra, hogy vigyázat, a kolera hozzánk is betévedhet, amikor mi radikális óvintézkedésekkel akarjuk körülhástyázni magunkat minden pusztító járvány ellen, amikor a csatornázással fertőtleníteni akarjuk utcáink és udvaraink talaját, amikor megtettünk mindent, hogy egészséges, iható vizünk legyen, — akkor négy hónapos por vonja be a belügyminiszteriumban csatornázásunk ügyének aktáit és nem tudjuk, vajjon az a méltóságos vagy kegyelmes ur elég vastagnak találta-e már rajtuk a porréteget. Mi egyéb ez, mint legelső anyagi érdekünknek, közegészségügyünk érdekének a megrugdosása?

A feltétlenül figyelmet érdemlő sok szemponton kívül, melyek a csatorna építésének haladéktalan megkezdését parancsolják, még egyet föl kell említenünk, amely szintén a gyors döntést követeli. A földmívelésügyi miniszter természetes je'entései — ha más nem is, de a belügyminiszter köteles respektálni ezt — arra a szomorú jövődőlésre engednek következtetni, hogy in ég előtt állunk. Az a sok szegény ember, aki munka-alkalom híján szükölködik, hány-szorta kevesebb gondnal nézne a tél elé, ha a körülbelül 2 millió korona költséggel épü'ő csatornázás munkához juttatná őket. Más években a kormányok inségmunkákról gondoskodtak, olyan

munkálatokat is eszközöltettek, amelyeknek elvégzése nem volt időhöz kötve, mert az inségmunkálatokat hasznosabbnak, célra vezetőbbeknek tartották, mint az ingyentej és ingyenkenyér osztogatását. Még inségmunkálat gyanánt is hozzá kellene látni Debreczen csatornázásához; mennyivel inkább sietni kell vele, amikor ez a munka sürgős, halaszthatatlan, mert a közegészségügy érdeke követeli.

Megszívlelik-e ezeket a szempontokat odafönn a belügyminiszteriumban? — nincs rá sok reményünk. De talán meg fogják szívelelni azok, akik szintén felelősek a türethetetlen késedelemért: a város főispánja és a város országgyűlési képviselői. A főispánnak és a képviselőnek kötelessége lett volna, hogy éber figyelemmel kísérjék a város csatornázásának ügyét és meg kellett volna akadályozniok, hogy Debreczen városát ekkora sérelem érje. Nem tették meg. A nélkül, hogy kérdést intéznénk hozzájuk, bátrak vagyunk ezzel a váddal illetni őket, mert nem tudjuk elképzelni, hogy ellenkező esetben ne lett volna eredménye a közbenjárásuknak. Ha nem csupán instalációs-, illetve kortes-beszédekbe valónak tartják a város érdekeinek hangoztatását és ha nem csupán megvesztegető frázisként használják a város érdekei mellett való fogadkozásait: rajta kell lenniök, hogy legalább a már elkövetett nagy sérelem orvosoltassék.

A város törvényhatósági bizottsága sem maradhat meg tovább a várákozás passzív állapotában. Kérjük a polgármestert: hívjon össze rendkívüli közgyűlést, amely újabb feliratban sürgesse meg a határozat elintézését és amely közölje a hozandó határozatot a város három országgyűlési képviselőjével. Abban sem talánánk semmi törvénytelent, semmi rendkívülit és semmi kockázatosat, ha a közgyűlés felhatalmazná a tanácsot, hogy a munkálatok haladéktalan megkezdését rendelje el. Minden percnyi késedelem megbocsáthatatlan bün volna. Ismételjük, amit előző számunkban is hangsúlyoztunk: sem okunk, sem szandekunk, hogy félrevertük a harangokat. Járvány nincs, veszedelem nincs, de ki biztosít bennünket róla, hogy nem szakad-e ránk hamarosan a baj? Utcáink, udvaraink talaja fertőzött, egészséges vizünk nincs, minket örökösen fenyegetnek a pusztító nyavalyák. Ne várjuk, míg a koporsóipar fölvirágzik.

A Kleebinder és társa féle faipar részvénytársaság Debreczenben levő összes tüzfáját megvettük, s míg a mostani raktár helyiségében a termény és áru raktár telepén gömbölyű cserfát méter ölenként 26 koronáért árusítjuk. a készlet tart, az ott lévő kitünő minőségű száraz Pontos kirakásért szavatolunk és 2 K. 40 fillérért méterölét helyben bárhová be is szállítjuk. Megrendelhető Kellner Dávid és Társa Postakert 6. Telefon, 156

A politikai helyzet.

A halvaszületett fuzió. — Mi lesz ősszel? 160 millió az annexióért. Új ellenzék.

A jelenlegi kormány tudvalevőleg szeptember 28-án lemond. Mindenesetre unikom a parlamentnek történetében, hogy egy kormányt terminusra neveztetnek ki. Már ez is eléggé jellemzi azt a bizonytalan állapotot, amelybe az ország a bankválság kitörése óta jutott.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a mostani kormánynak sikerülni fog továbbra is valamelyes *modus vivendi*-t teremteni. Csakhogy még senki sem sejt, hogy ez a *modus* miben fog állani. A koalíció további fentartásáról még Sztéryni is lemondott brassói beszámolójában. A fuzió e téren a legnagyobb akadályok tornyosulnak. Ujabbán egy kormányparti block alakításáról és új választásokról beszélnek.

A bécsi *Zeit* hosszasan foglalkozik a válsággal és a helyzetnek ősszel való megoldásáról ezeket írja:

Ha az uralkodó hajlandó engedményeket adni, akkor a kibontakozás könnyen lehetséges. Az engedmények megtagadása azonban ősszel a válság még hevesebb kitörését eredményezné. Felmerült az a terv is, hogy ha már az uralkodó nem akarja Kossuthot miniszterelnökké kinevezni, akkor egy kevésbé exponált politikust, esetleg egy „szintelen mágnást” fog a kormányalakítással megbizni. Kérdés azonban, hogy vajon a Justh csoport respektálni fogja-e ezt a kormányt, ha még a Wekerle-kabinet ellen is fordult.

Az ősszel egész sereg nagyfontosságú kérdés kerül szőnyegre. Arról a titokról, amelyről itt politikai körökben sugdosnak, hogy tudniillik *Bosznia annexiója* oszpan

Magyarországnak 160 millió koronájába kerül, akkor lehull a lepel és hogy erős, népszerű kormányt nélkül ekkora összeget Magyarország nem éppen kedvező pénzügyi állapota mellett hogyan fognak elfogadtatni és előteremteni, arra senkise tud felelni, hiszen az idén Magyarország bevételeinek száz millió koronával való csökkenésétől lehet tartani. Ehhez járul még, hogy a gabonavám, a határidőzűlet, a petróleum-monopólium és a tarifapolitika dolgában Ausztria is követeléseket támaszt, a magyar pártoknak pedig, szinte kivétel nélkül az az álláspontjuk, hogy ezekben a kérdésekben nem szabad engedni, mert Ausztriának a kartelbank dolgában elfoglalt álláspontja volt a magyar válság kitörésének okozója. Magyarország igen sok téren nagy nehézségeket okozhat Ausztriának, ha a magyar válság az ősszel olyan megoldást nem nyer, amely parlamentáris, alkotmányos uton erős többség alakulását teszi lehetővé.

A magyar pártok, úgy látszik, megvárják az ősz, mielőtt az utolsó szót kiejtenék, de sok jel arra vall, mintha egyes kiváló államférfiak azzal a gondolattal foglalkoznának, hogy *elhagyják a kormánypadokat és ellenzékbe menjenek*. Ennyire azonban még nem jutott a dolog s remélhető, hogy a későbbi megoldás lehetséges lesz.

Bécsből táviratozzák: A *Neue Freie Presse* mai száma jelenti, hogy a jövő magyar miniszterium nagyon rövid életű lesz s hogy a közel jövőben gyakori kormányváltozások várhatók. A bécsi lap a többiek között azt írja, hogy bizonyos, hogy Wekerle nem vállalkozik kormányalakításra, hogy ő Andrásyt fogja ajánlani, aki szintén nem hajlandó a kabinet alakítására. Ezek után — úgy mond — Széll Kálmán, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf kerülnek kombinációba.

A keresztlevél.

A főnök behívatta Paul Barielt és így szólt hozzá:

— Uram, meg vagyunk önnel elégedve. Nagyon örülök, hogy megismertem az ön munkaképességét. Teljes megbízhatóság, korrekt módor, kitűnő eljárás. Gratulálok a Társaságnak önhöz. A fizetése kezdetben 240 frank lesz. Apropos, most jut eszembe... Egy darab hiányzik az ön iratai közül, a keresztlevél... Ön tudja, hogy ez csak hivatalos eljárás...

— Uram, nem tudtam, hogy...

— Semmi, semmi. Személyileg nincs is szükségünk rá. Az ön édesanyját a Társaság nagyon régen ismeri s az ő fiát minden skrupulus nélkül, sőt örömmel fogadja be, kivált ha a próbaidőt ilyen kitűnően állotta ki. Azonban a szabály, szabály. Sziveskedjék tehát beszerezni ezt a hiányzó iratot.

— Értem uram, igen és irni fogok rögtön, hogy beszerzem. És teljes szívemből köszönöm önnök a jóekaratot és...

— Nincs mit köszönnie.

— Remélem, hogy lesz reá alkalmam megmutatni, hogy igyekszem megérdemelnem...

— Tudom, tudom... Ismerem önt... A jó hivatalnok ritka és az ember örül, ha elismeréssel lehet.

Paul Bariel tulbaldogan sietett le a lépcsőn. Hat hónap óta volt a biztosítótársaságnál s a mai naptól nyitva áll előtte az ut és a jövő.

Sietett anyjával közölni az ujságot. Anyja már husz év óta gépirónó szintén a társaságnál és itt megkülönböztetett tiszteletben s becsülésben volt része.

Amint az anya és fia kart-karba öltve lementek az utcára, hogy omnibuszba szálljanak, az utcagyerekek utánuk szólottak:

— Hé! né csak a szerelmes pár!

A negyvenkét éves mme Bariel valóban megőrizte ifjuságának szépségét és a mint együtt volt egyetlen fiával, senkisémondta volna rájuk, hogy anya és fia vannak együtt.

A fiatalember igen büszke volt szép mamájára. Szerette őt, mint anyját, testvérét, mint kedvesét. Tele volt iránta szerelmes csodálattal és rajongással és bármely peroben kész lett volna érte akár az életét is eldobni. Még maitressere sem gondolt soha s egész életét anyjának óhajtott szentelni.

Mohón, lázasan mondta el neki a főnök beszédét s az anya boldogsággal eltelve hallgatta. Csak akkor borult valami árny szép nemes arcára, mikor a keresztlevélről volt szó.

Egy vendéglőben ebédelték meg, valóban olyan boldogan, mint jegyesek, akik a közös szép jövő gyönyörűségével vannak eltelve.

Néhány nap mulva megjött hivatalos levélben a születési bizonyítvány. Paul egyedül volt, amikor megjött, anyja akkor nap valamelyik barátjánál ebédelt.

Mint a sebzett vad kiáltott fel, ahogy belenezett.

Az elpusztult szőlőtermés.

A fürtperenoszpóra pusztítása.

Tegnap tették közzé a szőlőszeti és borászati felügyelőknek a szőlők állapotáról készített, július 30-ai lezárt kimutatásait. Az egyes vidékek szerint csoportosított jelentések közül itt adjuk a Debreczen és a vidék lakosságát közelről érdeklő bortermelő helyek viszonyait feltüntetöket, amelyekből általánosságban az tűnik ki, hogy az *idei termés a közepesen nagyon alól maradt*. Különösen Debreczen határan és Hajdumegyében annyira rossz a szőlőtermés, hogy a mesebeli legöregebb emberek sem emlékeznek hasonló rosszra. A rossz termést a tavaszi és a nyáreleji esőzések okozták, amelyeknek nyomában felépített a *fürtperenoszpóra* és elképzelhetetlen pusztításokat vitt véghez.

A homokos talaj eddig legjobban ellenállott minden veszedelemnek, de a fürtperenoszpóra most tönkre tette a bogycákat. Hogy milyen arányu a pusztítás, az elgondolható egy debreczeni szőlősgazdának abból a kijelentéséből, hogy máskor 100 hektoliter bora termett, de az idén megégszik 100 hektoliterrel. A Bocskay-kertben és a nagy szőlőtelepen alig termett valami, noha ezelőtt vagonszámra szállították ezekről a helyekről a szőlőt.

A hivatalos jelentésekből egyébként kiemeljük a következőket:

A *bihardió zegi* felügyelő jelentéséből kitűnik, hogy *Hajdu- és Biharvármegyékben*, tehát az *Érmelléken* is a fürtperenoszpóra a termés 25—75 százalékát megsemmisítette. A terméskilátás igen rossz. A szőlő fejlődésében két három léttel visszamaradt. A *szilágyomlyói* kerületben, S. lágys

Anyját mindenki mme Bartelnek hívta és özvegynek gondolták. Paul tudta az anyja titkát, de nem is gondolt rá soha. Az apja az esküvő előtt nyolc nappal meghalt, asuti baleset következtében és anyja iránti való s relemből, majd gyermeke iránti szeretetből nem ment férjhez. Állást kapott és úgy nevelte föl fiát, mint özvegy Barielné.

A születési bizonyítvány homokán ez állott:

„Bariel Paul.

„Született Fontainebleauban, 1886. május 1.

„Apja X.

„Anyja Blanche Louise Bariel“.

Paul elvesztette energiáját, kedvét, életvággyát e pár sor láttára.

De a keresztlevelet be kell adnia a társaságnál. Eszébe jutott, hogy anyja elsápadt erre a hírre. Nem, nem, az lehetetlen. Anyja nagy tiszteletben áll az egész nagy hivatalban s ha ez kiderül, elvész.

Nem fogja beadni ezt a gyalázatos iratot.

De ha követelik... Ha gyanut fognak...

Mit tegyen? Elrémült. Kiment. Elébe sietett, mint egy őült. Bármely oldalról nézte a dolgot, elveszettnek látta magát. Ő fedje föl az anyja szegénységét? Az utca tulsó oldalról nagy automobil-omnibusz közeledett. Pault elfogta a keserűség és a súlyos kerek alá vetette magát.

Gaston Derys.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán tizlet nyit Glück József cég alatt Debreczen, Piac-u 6, a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

vármegye területén a perenospora szintén ellepte a szőlőket. A tasnádi járásban közép, a többi járásban gyenge termés várható.

A szatmári felügyelői kerületben, Ugocsa- és Szatmár vármegyék területén a perenospora erősen pusztítja a szőlőket. Szatmár vármegyében a hegyvidék kétharmadán virágzaskor a hideg eső, majd a fűtperenospora az idejéig tömest tönkre tette, a homoki szőlőkben pedig ugyanezen okok miatt a kár még nagyobb és még a jövő évre is kihatással lesz. Ugocsában még közép- és Szatmárban a hegyvidék egy részén közép-termes várható.

Polgárháboru készül Szerbiában.

A Karagyorgyeviceket el akarják üzni.

Péter király halálán van.

A monarchiával szomszédos kis Szerbiát sok viszontagság, csapás érte már rövid egypár éven belül. Az összeesküvő bandák mindig háládatos talajra akadnak Szerbiában, ahol most is a királygyilkosok tartják kezükben a hatalmat, ők irányítanak mindent s ők hintik el az összeesküvésnek mételeyét most is a szerb hadseregnek egy tekintélyes részében. Szerbia most is rettenetes véres eseményeknek küszöbén áll. Polgárháborut szít az ó-radikálisoknak összeesküvő csoportja és céljuk az, hogy a Karagyorgyevicek dinasztiát elűzzék Annalszomorubb ez a helyzet, mert Péter királyt sorvasztó kór bántja s a szerencsétlen király halálán van.

A katasztrófa bekövetkezésétől minden pillanatban tartanak. Ezt a szerencsétlen állapotot alaposan ki is használják az összeesküvők s olyan forradalmi hangulat lappang Szerbiában, amely minden pillanatban kitéréssel fenyeget s amelynek bizonyosan olyan következményei lesznek, hogy újból vérbe borítja a kis államot. Az események azt igazolják, hogy ez a rettentő változás mihamarabb be fog következni. Sándor trónörökös az összeesküvők már felszólították, hogy hagyja el az országot s az ifjú királyfi inkognitóban már Bécsbe is érkezett állítólag azért, hogy egy osztrák fürdő gyógyulást keressen.

Péter király, akinek egészsége, energiája már romba veszett, tehetetlen az összeesküvőkkel szemben s bár maga is jól tud, jól lát mindent, nem tehet egyebet, mint minisztereinek panaszodik, akik közül pedig ketten az összeesküvőknek vezérük.

A király halálos beteg, a nép forrong, a politikai pártok összeesküvést szőnek, a katonaság polgárháborút akar rendezni, ez a kétségbeejtő helyzet szignaturája Szerbiában. Az eseményekről az alábbi táviratok számolnak be:

Péter király állapota.

Az „Agramer Tagblatt“ jelenti Belgrádból: A legjobb forrásból jelentik, hogy Péter király egészségi állapotát

általánosságban nagyon kedvezőtlenül ítélik meg. A királynak, aki érelmeszesedésben szenved, az orvosok eltiltották a mindennapos fürdőt. A király már nem tud lovagolni, ereje naponta fogy. A katasztrófa mindennap beállhat.

Munkában az összeesküvők.

Budapestről táviratozzák: Ma, egy Belgrádból, Bécsből és Párisból érkezett távirat jelenti, hogy az ó-radikálisok a boszniai annexió óta összeesküvést szőnek Péter király és az egész dinasztia ellen. Az összeesküvőknek az a céljuk, hogy a Karagyorgyevicek dinasztiát elűzzék trónjukról s erre nézve már minden lépést megtettek. Sándor trónörökös a napokban felszólították, hogy hagyja el az országot, még mielőtt a forradalom kitör. Péter király maga leplezte le az összeesküvést s jól tudja, hogy dinasztiája ellen török csoportját tulajdonképpen a királygyilkosok mozgatják.

Forrong a hadsereg.

Belgrád, augusztus 6. Az összeesküvők első sorban a hadsereget dolgozták meg. A tiszteteket preperálják arra az ó-radikálisok, hogy szítsanak polgárháborút az országban és jelenítsék ki, hogy a jelenlegi dinasztiát elűzik a trónról. A tisztet viszont azt kívánják az összeesküvőktől, hogy vagy tegyék örökké ártalmatlanná György herceget, vagy tiltsák ki az országból.

A miniszterek Péter király előtt.

Belgrádból táviratozzák: Péter király ma magához hívatta a hadügyminisztert s a beteg ember megtörve panaszkodott, hogy most akarnak családját és élete ellen törni. Az összeesküvők között van Vratits és Vrotets miniszterek, akik az összeesküvőknek vezérei.

A szerb trónörökös Bécsben.

Bécsből táviratozzák: Sándor szerb trónörökös, ki gyógyulás végett Rohitsch-Sauerbrunn fürdőben tartózkodott, ma a legszigorubb inkognitóban ideérkezett és az Erzherzog Karl szállodában vett lakást. Tény azonban az, hogy a trónörökös a közelgő veszedelem elől menekült Bécsbe.

Nincs kölesön.

Párisból táviratozzák: A párisi szerb nagykövet táviratilag jelentette kormányának, hogy Franciaország nem hajlandó többé hitelt nyújtani Szerbiának.

Irodalom.

— **A szép Haverda Mariska regénye.** Most jelent meg Haverda Mariska életének érdekes regénye. Két szabadkai hírlapíró gyűjti ebben a füzetben össze azokat az érdekes, eddig még nem ismert adatokat, amelyek a szabadkai fogház bűnös szép asszonyának tragédiáját megmagyarázzák. Haverda Mariskát családi körülményei vitték a bűn útjára. Ezeket a körülményeket mondja el vonzó, érdekes előadásban, népies modorban a most megjelent füzet, amely harminc fillérért minden könyvkereskedésben, a lapelárusítóknál és a pályaudvarokon kapható. Az érdekes regényre felhívjuk a közönség figyelmét.

Egészségügyi vizsgálat a tifuzos telepen.

Lepecsételték a fertőző kutakat.

A város óvintézkedése.

A város külsőségén, a Balogh és Vértesi-féle téglagyári telepen fellépő tifuzos megbetegedések megállítására a város dicséretreméltóan erélyes óvintézkedéseket tett. Habár a betegség csak szórványos jellegű s különös aggodalomra nincs ok, Kovács József polgármester a jelentés vétele után azonnal óvintézkedéseket rendelt el, melyek foganatosításával a főkapitányt bizta meg. Ennek a szigorú óvintézkedésnek meg van az az eredménye, hogy a fertőző kutakat lepecsételték s egyéb, a tifuz bacilust magában hordó helyeket betömötték.

A polgármester rendeletét tegnap délután hajtotta végre Tóth Mihály dr. mezőrendőr-kapitány, aki Balkányi Ede dr. kerületi orvossal megjelent a Balogh- és Vértesi-féle telepen. Legelső sorban egy kis egészségügyi razzitát tartott Tóth Mihály dr. s a fertőző vizü kut vizének használatától nemcsak hogy eltiltotta a munkásokat, hanem a kutat leszegeztette s hatósági pecséttel látta el. A téglagyár-telepen dolgozó munkások részére egy kissé távolabb eső kutat jelöltek ki, ahonnan a szükséges ivó vizet beszerezhetik. Ha bár messze kell a viz után járniok a munkásoknak, ezt az intézkedést mégis helyeselni lehet, mert az újabb megbetegedéseket csak úgy lehet elkerülni, ha a fertőző és talajvizü kutat elzárják.

A második igen fontos intézkedés a telepen levő illemhely betömése volt. Ez is elősegítette a veszedelmes betegség terjedését. Tóth Mihály mezőrendőr kapitány felhívta a téglagyár telep tulajdonosait, hogy a lehető legrövidebb idő alatt egy új illemhelyről, mint két furott kutról gondoskodják. Ezen újítások létesítése ügyében a gyár tulajdonosait mára idézte be Tóth Mihály kapitány, aki is akkor megszabja a terminust, amely idő alatt a két furott kutnak készen kell lennie.

A tapasztalt tisztátalanság arra indította a mezőrendőrség vezetőjét, hogy az összes debreceni gyártelepeket megvizsgálja s ott, ahol pótolni való egészségügyi hiányok vannak, a tulajdonosokat azok létesítésére utasítsa. Amennyiben a gyártulajdonosok az előirt intézkedések megtételét elmulasztanák szigorú bírságokkal fogja őket a hatóság büntetni.

A külsőségeken tehát megtették az óvintézkedéseket és reméljük, hogy mind ezeknek meg is lesz a kellő fogantaja. Ám talán éppen olyan elsőrendű kérdés az is, hogy magában Debreczen városában is gátat vessenek az esetleg tovább terjedő betegségnek.

Egészségügyi szempontból talán nagyon is helyén való volna, ha a városi

Magyar Lengyel daltársulat

magyar és lengyel tag.

mától kezdve teljesen új műsorral tartja előadásait az Otthon kávéház udvarkertjében. Sláger számok L. Kovács testvérek és Dessert Klára lengyel duettje, Schneck R. dina a lemergi színház tagjainak, lengyel férfi imitátornak fellepte. Számos njonnan szerződött Szives pártolást kér az igazgatóság.

orvosi hivatal felszólítaná az összes debreceni kávéház és vendéglő tulajdonosokat, hogy a vizet ezentúl a köntös-gátról hozdassák. A kávéházi és vendéglői közönségnek nagy csoportja, akik naponként koronákat hagnak ottan, megérdemelné azt a megnyugtató érzést, hogy nem iszik esetleg fertőzött vizet, s a mellett ez a kávéosoknak még áldozatokba sem kerül, mert a köntös-gáton bőven kapnak egészséges, üdítő ártézi vizet, a városi főmérnök pedig bizonyosan nem fog elzárkózni attól, hogy a kávéosok és vendéglősök onnan hordassák a vizet.

Annak idején, éppen ilyen veszélyes időben, *Fehér Hermann* a Bika volt vendégőse járt elől jó példával, aki a vizet a Nagyerdőről hozatta.

Mennek a debreczeni katonák.

Készülődés a manőverre.

A tisztek céllövő versenye.

A debreczeni helyőrség katonái minden vonalon erősen készülődnek a kemény napokra: az augusztus közepén kezdődő nagy manőverre. Harcászati lövészet vagy fázasztó menetelések, ezek vannak most katonáknál napirenden és a legénység ugyancsak sokat izzad, fáradozik, hogy a nagygyakorlaton ne valljanak szégyent.

A debreceni harmadik honvéd gyalogezred e hó 11-én, a jövő hét szerdáján indul már a játék-háborúba a debreceni 39-ik gyalogezred pedig 12-én csütörtökön készül utra, a nyári hadgyakorlatokra. Üresen fog állani a garnizon és a város külső képéből bizonyosan hiányozni fog a tarka uniformis. Csak az ügyeltesek maradnak itthon a kaszárnyákban, hogy mégis katonaság nélkül ne legyünk.

A nyári manővernek egy kis előjátéka az a pompásan sikerült harcászati lövészet is, amelyet a 39-ik gyalogezred tartott ma az alsóújzsi és sámsoni lövőtéren.

Olyan fényes eredményt, mint a mai régen nem értek el már a katonák. A lövőtéren 800-7000 lépés távolságok voltak s ezeken három százalék "treffert" vagy rossz magyarsággal találatot értek el.

A 39-ik gyalogezred tisztjei ma tartották meg az évi díjlövészeti versenyt a nagyerdői lövőtéren, amelyen igen értékes díjak voltak kitűzve. A céllövő versenyen első lett: *Andor hadnagy*, második *Prokopovics zászlós*, harmadik *Heiter főhadnagy*. A mesteri lövéseket elragadtatva nézte a nagy számu közönség.

SPORT.

— **A Debreczeni Tornacsapat elnöke** itthon. A *Lestyan Adorján* kir. tanácsos, a D. T. E. köztisztviselőnek és szeretetnek örvendő elnöke a napokban hazatért Bazinból, hol gyógyulást keresett. Megérkezésének első napján látogatást tett a nagyerdői sporttelepen s meggyőződött arról, hogy a debreczeni atléták az augusztus 8-iki országos junior atlétikai versenyen — erejük és szorgalmas trainingjük révén — elsőrangú esélyekkel fognak küzdeni a fővárosból és vidékről összesereglett atlétákkal. A felgyógyult ősz elnököt a pályán levő atléták meleg ovációban részesíték.

Novotny J.

czérről beszél most mind neki, kinél árfelemelés nélkül csekély havi részletre kaphatók légszékrenyek, pénzszekrenyek, gramofonok, gramofonlemezek, fényképező gépek, lát- és távcsövek, mindennemű fegyverek, mindentféle hangszerek, Helvi képviselő **Schwartz Dániel** a város-házával szemben. **Diskrétó biztossá!**
Kérjen árjegyzéket

Nyári történetek.

Mikor az öreg ur kalandra vágyik.

✱

A szerelem tudvalevőleg nem ismer korlátokat. Sem az idő, sem egyéb akadályul nem szolgálhat a szívnek, amely ha megszólal, akkor minden, még a józan ész is azonnal elhallgat.

Sőt talán elsősorban a józan ész. Ezt igazolja az alábbi nagyobbára kellemes történet, melynek főszereplői egy debreceni magántisztviselő, egy csinos, fiatal leány s ennek ideálja: egy szerény napidíjas legény s a statiszták s áma meglehetősen nagy.

A tisztviselő már a hatvan felé ballag. Azonkívül nő is, ez azonban nem akadályozza abban, hogy állandóan fiatal leányok után ne futkosson. A virágnak megtiltani nem lehet, gondolja a derék öreg ur s egyebet sem tesz, mint az igazságot gyakorolja.

Nemrégiben új csillag tűnt föl Don Juánnak életében egén, egy fiatal, üdearcú lányka személynében. Meglátni s megkivánni őt, pillanat műve volt s csak természetes, hogy következett az üldözése. Az öreg ur állandóan a lányka nyomában volt, aki végre elmondotta ezt szíve ideáljának, egy csinos fiúnak, aki azonban még csak díjnok volt, még pedig ugyanabban a hivatalban, melynek egyik feje az öreg ur.

A szerelmes díjnokban nem ébredt föl a zöldszemű féltékenység, hanem ehelyett érdekes tervet forralt agya bográcsában. Rábeszélte ugyanis a leányt, hogy hívja az *öreg* randevura.

A leány belement. Megírta kis levelét s másnap reggel azt az ifju személyesen adta át főnökének.

— Kérem, egy kisasszony kért meg, hogy ezt uraságnak adjam. Arra lakik mifelénk.

Ridegen bontotta föl az öreg a levelet, de amikor elolvasta azt, kegyesen bocsátotta el az ifjut. Később pedig fölkereste azt s megkérte: vinné el a válaszát annak a kisasszonynak, hiszen ő ugys arra lakik.

A díjnok persze készséggel vállalkozott. Alig lépett ki azonban a szerelmes öreg ur, föltépte a levelet, amely szóltott ilyen:

Drága Mamuskám!

Nagyon örülök, hogy meg akar velem ismerkedni. Este nyolckor legyen a vasúti parknál.

Melegen üdvözlö:

(Aláírás.)

Az ifju nem volt rest. Sorra járta kártyáit s mutogatta az öreg irását. Persze: nevettek mindnyájan s megígérték, hogy este ott lesznek a színhelyen.

Ugy is történt. Biztos rejtekben várták a nyolc órát s nagy számban megjelentek s meggyőződhetek, hogy az öreg szerelmes valóban pontos ember. Harangszóra már ott bolyongott, de hiába. A leány nem volt sehol. Végre is méltóbusan hagyta el a sikerelenség színhelyét.

A kalandnak azonban folytatása is lett. Másnap az egész hivatal tárgyait a dolgot s nagyokat nevettek rajta, ami nem kerülte el egy másik nagyfejű figyelmét. Ez érdeklődött a dolog iránt s amikor mindent meg-

tudott, beszámolt az öregnek s figyelmeztette, hogy máskor sokkal óvatosabb legyen.

A dolog legvége pedig az lett, hogy a cselszövő díjnoknak utilaput kötöttek a talpára.

Mert hát ez így szokás. Mindig, mindig a divánt dobják ki...

A rendőrség éjjeli razzijája.

Látogatás Debrecen büntanyáin.

Éjjeli alakok galériája.

Jeleztük tegnap, hogy a debreceni rendőrség éjjeli razziat fog tartani a büntanyákon, a mellékutcai lebujokban és a kétéves hírű kisebb szállodákban. Erre a razzia különösen most, a vásár alkalmával van szükség, hogy a zavarosban halászó betörő urakat egy kissé elvonják működésük teréről. Ilyenkor tudvalevően a notórius zsebmetszőknek, betörőknek egész raja elárastja a debreceni vásárt s Debrecen területéről számtalanszor kitiltott alakok kerülnek vissza, hogy a rendőrség elől elbujva, itt újból operálhassanak. A csavargóknak és zsebmetszőknek most, a vásár előtt néhány nappal van a legkellemetlenebb helyzetük. Esténként félénken járnak a sötét utcákon, nehogy a rendőrség felismerje őket.

Legtöbbje azonban a csavargóknak mégis fedél alá menekül s néhány filléért keresnek szállást lehetetlen zugokban, ahol a földön, széken, gyékényen összevisszaságban 10-15-en is hálnak. Igazi éjjeli menedékhelynek képét mutatja egy-egy ilyen tanya s elképzelhető az a rémület, mikor a rendőrség emberei váratlanul betoppannak a szobákba és sorra kérdőre vonják a magukat rendszerint igazolni nem tudó alakokat.

Érdekfeszítő, igazi tanulmány egy ilyen éjjeli razzia s a legkülönbözőbb típusu csavargókat találja meg az ember undorító környezetben, piszok és bűz között. A büns éjszakának emberei a legkülönbözőbb variációkban vonulnak föl.

Egy-egy sarokban kifestett arou, óda leányok, facér kaszírnök és cselédek szeretkeznek lerongyolódott csavargókkal. A tulsó részen pénzéből kifogyott iparos- vagy kereskedősegédek tépelődnek a nyomorult éret fölött. Rongyokba burkolt szerencsétlen anya, akit a sors idekényszerített, csenevész gyermekét táplálja. Egy öreg koldus-tolvaj apró, alig 7-8 éves csemetéket oktat ki tapasztalt bölcseséggel, hogyan kell lopni. Ilyen képek vonulnak föl azokon a helyeken, ahol a rendőrség razziat tartott.

Az éjszakai razzia tizenkét órakor osztotta ki a különböző csoportokat *Mile Pál* tb. rendőrkapitány.

Minden csoport egy-egy rendőrbiztosal indult a csavargók utáni hajszára. A Hatvan-utcai rész a Bikfalvy, a Nyugoti sor Dobos András, a vasut környéke pedig Baróc András rendőrbiztos kezére volt bízva. A varga-utcai részbe eljött Varga Emil dr. kerületi orvos is, aki egy kis egészségügyi razziat is rendezett.

A rendőrség fölkereste azokat a szállásadó helyeket, amelyek nagy számmal lé-

teznék a Késes-utcán, Csapó-utcán, a vasut környékén stb.

Mindenféle fajtájú embert találtak egy csomóban: parasztot, jobban öltözött nőket, aggokat, gyerekeket s ezek valamennyijét, kevés kivétellel, megméltelyezte már a bűn, a nyomor. A rendőrség emberei mindnyájukat igazolásra szólítja föl. A rendőrség igazoló felszólításaira rendszerint kitérő választ kap s ez jele annak, hogy bővebb igazolás kell, mely, ha elmarad, azzal a súlyos konzekvenciával jár, hogy bekisérik a rendőrség fogházába.

Negyvennél több gyanus ex szentencia került az éjszaka hurokra.

Munkátlan iparossegédek, facér kaszír-nők, cselédek kerültek a rendőrség elé, s kiket még az éjszaka ki is hallgattak.

A többek között vagy hat akasztófa cscmetét cipelt el a rendőrség, akiket már jól ismernek a Szent Anna utcai bűnyői osztályban.

Nagyon sok, Debrecen területéről rég kitiltott alak került ismét elő s ma már hatalmas eltoloncolásokat rendez a rendőrség.

Az eltévedt pofonok.

Brindus Mihály kalandja.

Száz kötet Jókai regény és egyebek.

A híres Boros Brindus Mihályt, a földműves-párt titkárát, néhány héttel ezelőtt súlyos inzultus érte. Az Üllői-úton, egy bőrdőz üzemben kulacsot akart vásárolni, a mely — úgy gondolta — jól illett volna zsinoros magyar ruhájához és Kossuth-szakálához. Mert tudni kell, hogy Boros Brindus Mihály sujtásos ruhát, csizmat és Kossuth-szakált visel, amely kellek fontos szerepet játszanak a későbbi történetben.

Tehát Boros megjelent az üzletben. Tisztességtudóan köszönt, mire a kereskedő örömtől sugárzó arccal, barátságosan üdvözölte és nagy szíveséggel beinvitálta legbelsőbb szobájába. Boros Brindus azon hiszemben, hogy a kereskedő elvtársa s ilyen formán ismeri is, nem tiltakozott a vendéglátás ellen. Mikor benn ült a szobában, a kereskedő bocsánatot kért, hogy egy pillanatra távozhassék, amire azért volt szüksége, hogy két segédet az ajtó elé állítson, azzal az utasítással, hogy akármilyen történet, lélek az ajtón se be, se ki.

Mikor végzett az előkészületekkel, visszatért a Kossuth-szakálás vendéghez. Szigorúan végignézte s még mielőtt Borosnak ideje lett volna megfejteni a kereskedő váratlan hangulatváltozásának az okát, a barátságosan fogadott idegent arculütötte. Az első pofont gyors egymásutánban nyomon követte a többi, miközben ilyen és eféle indulatszavak röpködtek a megrökönyödéstől lehetetlenül vált titkárhoz:

— Te csirkefogó, szélhámos! Nesze vesztőhely! Nesze márványtábla! Nesze három korona!

Mondanunk sem kell, hogy a „Nesze” mindig egy-egy üteget jelent. A kereskedő a pofonok végén kilökte Borost, aki sehogy sem tudta megfejteni a vesztőhely, a márványtábla és a három korona jelentőségét.

Az inzultus azonban már megtörtént, a titkárnak tehát a megtorlásról kellett gondoskodnia. Elment a járásbíróra, ahol becsületsértés és könnyű testi sértés miatt följelentette a kereskedőt. Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás, ahol a homályos eredetű pofonok históriáját a kereskedő így adta elő:

Néhány hónappal ezelőtt megjelent az üzletben két ember. Az egyik magyar ruhát viselt és Kossuth-szakál díszítette arcát. Elmondták, hogy az aradi vesztőhely megváltásának előkészületeire kiküldött szűkebb-

körü bizottságot képviselik s arra kérték, hogy a vesztőhely megváltására adományozzák 3 koronát.

Azzal az ígérettel igyekeztek megnyerni a bőkezűsége, hogy az aradi vár falán márványtáblába vésik mindazok neveit, a kik a vesztőhely megváltására adakoztak. Tekintettel a hazafias célra, átadtam a két bizalomgerjesztő alaknak 3 koronát.

Képzelteti bíró ur, mennyire csodálkoztam, mikor néhány nap múlva száz kötet Jókai regényt hoztak a lakásomra. — Mindjárt tudtam, hogy két szélhámos könyvügynökkel volt dolgom, akik a vesztőhely meséjével csúnyán becsaptak. Erre nagyon dühös lettem és elhatároztam, hogyha nyakon tudom csipni valamelyiket, istenigazában megpofozom.

Ilyen előzmények után tért be hozzám a panaszos, akiről azt hittem, hogy egyike a két szélhámosnak. Azóta már meggyőződtem a tevedésről és most ünnepélyesen bocsánatot kerek a támadásért.

Boros Brindus Mihály megbocsátott a kereskedőnek és jól ápolt szakálát simogatva, eltávozott a bíró szobájából.

HIREK

— **A román trónörökösne Budapest.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Ferdinánd román trónörökös felesége, Mária hercegné ma délben Sigmaringenbe utaztával gyermekeivel és kíséretével rövidebb időt töltött a fővárosban. A trónörökösne szívesen üdvözölte a fogadására megjelenteket, azután egy darabig az állomás peronján sétált, majd kiment a Baross-térre és elcsát a Baross-szoborig. A szobornál Paul Agoston a tizenhat éves Károly hercegnek, a trónörökösne legidősebb fiának megmondotta, hogy ez Baross szobra, mire a fiatal herceg élénken vetette közbe:

— Tudom, azé a miniszteré, aki oly sokat tett a magyar vasutakért!

A trónörökösne azután gyermekeivel és kíséretével visszament a pályaudvarra, szívesen bucsut vett Marx elnökhelyettétől és Paul Agostontól s 2 óra 5 perckor folytatta útját Bécs felé.

— **Az önkéntes tűzoltók közgyűlése.** A debreceni önkéntes tűzoltó egyesület parancsnoksága ezúton is meghívja a testület tiszteltbeli alapító, működő és rendfentartó tagjait a folyó évi augusztus hó 15 én vasárnap délután 3 órakor a tűzoltó őrtanyán tartandó XXX. és XXXI-ik évi rendes közgyűlésre. Tárgysorozat. 1. A parancsnokság évi jelentése. 2. A számvizsgálók évi jelentése. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Indítványok tárgyalása. 5. Egy tiszteltbeli tag megválasztása. 6. A szükséges tiszt és egyéb állások választás útján való betöltése. 7. A számvizsgáló bizottság megválasztása. 8. A közgyűlés jegyzőkönyv hitelesítésére három tag kijelölése

— **Egy szabadsághős halála.** Rajecfűrdőről jelentik: Szentgyörgyi és óvári Pongrácz Lajos 48-as honvédszázados hadnagy, üg. véd., a zsolna-rajeci választókerületnek két cikluson át volt országgyűlési képviselője július 31-én 82 éves korában meghalt. Temetése nagy részvét mellett e hó 3-án volt. A végtisztességre megjelentek a többi között Pongrácz Adolf gróf vágújehelyi prépost, Smialovszky Valér főispán, Baross Jusztin alispán és a vidék számos előkelősége. A h. ottat két fivére, Pongrácz Guidó 48-as veressipkás hadnagy és Pongrácz Miklós guerrillahadnagy mellé temették. Az elhunyt és Guidó fivére a szabadságharc leverése után halálra voltak ítélve, de sikerült nekik a hóhér elől megmenekülnök.

— **Dalestély.** A debreczeni munkás dalegylet a kecskeméti országos dalverseny darabjaival, a Bika szálloda dísztermében,

augusztus 7-én, szombaton, dalestélyt tart. Belépő díj: 1 kor. 50 fillér. Kezdeté pontban fél 9 órakor.

— **Nincs sertészárlat a városban.** Debrecenben ez idő szerint semmiféle állat-zárlat nincsen. A második állategészségügyi körzetben a sertészárlatot tegnap oldották fel s így Debrecenből az állatok ki és bevitelére meg van engedve.

— **Lopás gyónás közben.** Szombat-helyt nagy sokaság lepte el a Porcinkula bucsu alkalmából a szent Ferencrendiek templomát. A bucsusok tömegében volt Takács József csizmadia felesége is, aki egy skaputárs megoldásáért 20 fillért fizetett. Erszényében, ahonnan a pénzt kivette, különböző pénznemekben összesen 50 és egy néhány korona volt. Ezt meglátták a körülötte állók, mert midőn az asszony a gyónatársékhoz ment és a gyónásba belekezdett, észrevette, hogy idegen kéz nyúl a zsebébe. Hirtelen a zsebéhez kapott, de ekkor már pénzestárcája eltűnt. Az asszony hirtelenben egy cigányasszonyt gyanúsított meg a lopással, de a vele volt unokája látta a valódi tetteseket, de ezek ekkorra már eltűntek a templomból. Azonban az eközben előhívott csendőrségnek sikerült a gyermek elbeszélései alapján a tettesek elfogása. Bednyács Teréz, férjzett Klemenescsics Mártonné és Zserjácz Franciska özvegy Bednyács Istváné totlaki lakosok voltak a templomi tolvajok, kik az ötórás vonattal akartak falujokba hazautazni. A rendőrségnek azonban sikerült a tolvajnöket az állomáson elfogni.

— **A svédországi általános sztrájk.** Vesterasból táviratozzák: Mintegy 50 sztrájkoló munkás tegnapra vidékre ment és kényszerítették több helyen a mezei munkásokat, hogy a munkát abbahagyják. Katonaszolgák ma 30 at a munkások közül letartóztatott. A néptömeggel való összeütközés alkalmával azután a többinek sikerült elmenekülnie. — **Stockholm,** augusztus 6. A városi világitási művek munkásai ma abbahagyták a munkát.

— **Merénylet a miskolci gyorsvonat ellen.** Miskolcra jelentik: A Szerencsről Miskolcra felé érkező gyorsvonat ellen tegnap a Sajó-vashidnál merényletet követtek el. A vonatra ismeretlen tettesek a nyílt pályán rálöttek. A golyó bezúzta egyik II. osztályú kocsi abakát és a szemközti falba furódott. A kocsiban egy szerencsi ügyvéd ült a feleségével együtt és csak a véletlenségen ment, hogy nem sebesültek meg. Az üvegszilánkok rájuk hullottak, de a golyó a fejük felett repült el. Az utasok közt a merénylet nagy rémületet idézett elő. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Lépfene Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy néhány nap óta Bécsben lépfene-esetek fordultak elő embereknél, melyek közül az egyik halállal végződött. Holl János fivaros az áldozat, aki két héttel ezelőtt Magyarországon járt lóvadászokon s alighogy Bécsbe hazaért, rosszul lett fogta el s a kórházban, ahová rögtön elszállították, pár óra múlva meg is halt. A boncolásnál a mikroszkópi vizsgálat fogja kideríteni, hogy a halálát csakugyan lépfene okozta-e, mert a megbetegedés tünetei erre vallanak. A városi egészségügyi tanács azonnal széleskörű intézkedéseket tett a betegség esetleges továbbterjedésének a megakadályozására. A járványkórházban egy másik beteget kezelnek, akiről bebizonyosodott, hogy lépfenében betegedett meg. Kreitner József a neve, foglalkozása mézszárossegéd, ki a napokban egy öreg tehenet végzett ki, amelynél lépfenét állapítottak meg. Néhány napra rá kitünt, hogy Kreitner is ebbe a betegségbe esett: ezért azonnal kórházba szállították s most már a javulás útján van. Az egészségügyi tanács intézkedései igen megnyugtatólag hatottak, annyival inkább, mivel a betegség nem terjed rohamosan, mert nem rájáyo-

— **Elfogott csavargó fia.** A vásárban csavargott Schlesinger Mór miskolci 14 éves fia, akit barátai vittek a romlásba. Schlesinger Mór tisztos miskolci családból származik, aki alig hogy levizsgázott az iskolában, megszökött a szülői háztól. Csavargó társai egy komédiához akarták szerződteni, de a rendőrség idejében elfogta s talán megmenti a zülléstől a fiatal gyermeket. A rendőrség táviratban kereste meg a miskolci rendőrséget, amely a fiu édesanyját fogja értesíteni, hogy Debreczenben, a rendőrség fogházában hűsöl gyermeke. A rendőrség mindazonáltal több napi elzárásra ítélte a ravasz fiut s azután elszállíttatja Miskolcra.

— **Egy pékmester katasztrófája.** Kabbai tudósítónk telefonálja: Haasz Simon kabbai pékmester a kenyereket rakta be a kemencébe, hogy süljön. Későbbben lámpással nézte meg, hogy a kenyerek jól vannak e elhelyezve a sütőben. A kemencéből kiáradó gőz következtében a lámpa felrobbant s a kiömlő égő petróleum ráomlott a pékmesterre, aki egyszerre lángban állott. Haasznak a karja és fejszéte meggyuladt. A szerencsétlen ember állapota oly súlyos, hogy valószínű, hogy nem éli meg a reggelt.

— **Egy eltévedt golyó áldozata.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap éjjel a Pallag közelében levő katonai céllövöldénél. A véletlen műve volt csupán, hogy eltévedt golyó ki nem oltott egy emberéletet. Ugy este fél tizenegy óra körül arrafelé járt Tóth György 25 éves hetes. Amint a céllövöldénél elhaladt, egy eltévedt golyó a balszemébe furdódott. A szerencsétlen fiatal legény a súlyos sérülés következtében eszméletét veszítve terült el a földön. Ugy találtak rá az arramonok, akik aztán értesítették az esetről a nagyerdei csöszháznál levő rendőrséget. Onnan aztán rögtön telefonáltak a mentőkért, akik kivonultak s beszállították Tóth Györgyöt a kórházba.

— **Ép elmével a tébolydában.** Nagyváradról táviratozzák: Halmágyi Kálmán tenkei járásbíró júliusban a szilágyosmlyói hatósági orvos tébolyodottnak nyilvánította, akit ez orvosi szakvélemény alapján beszállították a nagyvárad tébolydába. Apja tudta, hogy nem elmebeteg és mindent elkövetett a kiszabadítására. Ügyvédekre bízta az ügy elintézését, akik csütörtökön megjelentek a nagyvárad elmebetegek igazgatójánál s felvilágosítva őt a helyzetről, magukkal vitték az örültnek nyilvánított bírót.

— **Borzalmas öngyilkosság a férj szemeláttára.** Szabadkáról jelentik: Szloboda Béláné férjével összeveszett. Elkeseredésében leöntötte magát petróleummal és férje szemeláttára meggyújtotta magát. Súlyos sérülései következtében most a halállal vívódik.

— **A nap halottal.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Tokaji Margit református 1 hónapos, cörmenyesi báró Fiáth Ilona római katolikus 12 hónapos.

— **Arany Bika Mulató.** Az új augusztusi műsor, amelynek keretében a legjobb magyar komikus, Baumann Károly vendégzerepel minden este, nagy sikert hozott az

Arany Bika Mulatónak. A műsor fénypontja Blanche Ideal keleti táncosnő. Táncprodukcióiról az egész város elragadtatással beszél. Lorbeer Trio mutatványaihoz hasonlót nem láttunk még a variété-színpadon. Arnyai Károly legújabb artista-utánezatai valószínűságot tapsorkánt keltenek. A gyönyörű sikert a kitűnő magyar cabaret-diva, Nőgrády Gigi új dalai. Dussy Anzela bájos soubrette-játéka és Bonita de la Feria spanyol táncá tetézik.

— **Fényképészeti készületek és keltaképek** kaphatók legelőször árban Thaisz Arthur papírkészítésében.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára Körtve Gézánál.

— **A Roy** kávéházban ma és a következő napokon 36 ik Ráczi öziány király teljes fővárosi zenekarával hangverseny.

Törvénykezés.

Váltóhamisításért hat havi börtön.

A múlt év november havában történt Hajdunánáson, hogy Papp Antal ottani lakos, egy nyolevanöt korona összegről szóló váltóra ráírta Kéki Lajosné ottani lakosnak nevét s a hajdunánási takarékpénztárnál leszámítottatta A turpisság kisült s a debreceni törvényszék büntető tanácsa ma hat hónapi börtönre ítélte Papp Antalt.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreceni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. aug. 6

Kész áru csendes határidők lanyhák.

1909. októberi buza	13.72	13.73
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.93	13.94
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.87	9.88
áprilisi rozs	—	—
1909. októberi zab	7.57	7.58
májusi zab	—	—
áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.—	7.01
—	—	—
1909. júliusi tengeri	—	—
augusztusi tengeri	7.57	7.58

Legbiztosabb szépítőszert a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztálaltanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jokban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legelőszörben eszközökkel

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Cilárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Rákáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Horváth János

gőzfűrészeben

100 kg. vágott főlgy tűzifa

80 krért kapható.

„Gyöngyvirág Crème”

az arc krémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré és üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában, DEBRECZEN.

Hajdusági bajuszpedrő

Kitüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz eltávolítására és ápolására, mely meg nem avasodó szirmentes növényi balszamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos.

Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz káldetik 3 korona 15 fillér bérmentve utánvétel.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon 496. Telefon 496.

Carl Kronsteiner-féle

façade-festék

Évek óta legjobban bevált és utánzatokat felülmul. — Egyedül ezélszerű mázoló anyag már festett façadenál. — Mintakönyv és prospectus ingyen és bérmentve. Carl Kronsteiner, Wien, III., Hauptstrasse 120. Raktár minden nagyobb városban.

Emailfaçade festék

mosható, egy vonással fed, nem szükséges az előző alapozás, emaillizott, csak hideg vízben feleresztve használható, antiseptikus, méregmentes, porhanyós. Fenkőlt festés belső helyiségek, faépítkezések, és színeknek, pavilonok, kerítéseknek, stb.

— Kapható minden árnyalatban m²-enként 2 fill. —

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!
Előre haladott idény miatt

A raktáron levő összes áruk mélyen le-szállított árakban kaphatók u. m.

Gyönyörű himzett batiztok fehér és ecru	23	kr.-tól
Remek mosható delainok	25	"
Jó mosó Zephirek bluzokra és pongyolákra	17	"
Jó mosó angol Zephirek férfi ingekre és bluzra	24	"
Szintartó Kreton k in ekre és bluzra	20	"
Franczia Gyapju Delainok gyönyörű minták	63	"
Angol ruha vásznak gyönyörű minták	47	"
1 vég jó minőségű havas vászon	3.65	"
Gyönyörű fekete és színes ernyők	97	"
Csipke applicatiónk betétek ezakkok	02	"
120 cm széles gyönyörű nyári szövetek	38	"
120 cm széles szép Lüsterek minden színben	55	"

Mindenféle bélés áruk, diszombok, zsinórok, szabó kellékek, nagyon olcsó árban kaphatók.

Saját készítésű paplanok.

Tömérdek maradék léláron

Férfi női és gyermek ajour és zatent harisnyák. Való angol Princesse fűzők 60 kr.-tól,

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

:: óriási raktára ::

Dr. Berkes Móríc

ügyvéd irodáját

Piacz-utca 28. I. emelet

megnyitotta.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.

Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeresek: Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindenféle gumiarukban, sörvéstőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Boros hordó

gyártás és raktár

minden nagyságban

„Margit“-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig.

Iroda: Péterfia-utca 76.

Kádársegédek felvételnek.

Hol van a fogorvos?

Egyházter 3. szám alatt

Molnár Testvérek

gramafon és lemezújdonságok raktárában, hol mindenkit megnevettek.

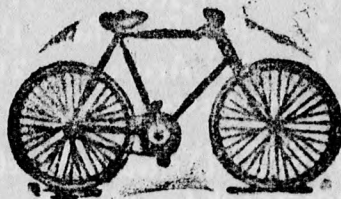
Legújabb felvételek:

Göndör Aurél. Atyai tanácsa, Marosa lánya esküvője.

Rózsa S. Lajos legújabb magyar nő-

tája: Nem tud senki semmit rólam
Schlezák leghíresebb opera énekes, Környei B. Ila pesti opera énekes legújabb felvételei. Bauman Károly összes kuptéi.

Tessék meggyőződni.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, aczetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelzés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

Mitől dögölt meg a kutya?

Gramaphonok és hanglemezek!

részletfizetésre is!

Megérkeztek a legújabb felvételek!!

Fráter Lóránt, Gyárfás Dezső, Göndör Aurél, Baumann Károly, Rózsa S. Lajos és a többi művészek felvételei.

Nagy választék:

DEBRECZEN, HATVAN-U. 8.

Nászójszava Radecky marssal.

Schlesinger a telefonnál.

Viszonyítás a háremben.

Hydraulikus sajtók

Szőlő és gyümölcsmust

Arany érem
Bregó 1889.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydra-
likus
sajtók.

sajtólásra a nagy üzem számára.
2 kitcható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes
számban üzemben
helyeztetett.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különleges-séget a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendelések kérésre

Nagy Lajos Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó gőzcseplő!

Rajta gépészek!

Gazdálkodók!

kladó egy teljesen jókarban és jelenleg is üzemben levő 8 lóerős gőzcseplő, teljesen új tüzszekrényvel jövőre kerül nyomás alá

és ára mindössze 650 forint.

Bővebb felvilágosítást teljesen díjtalanul nyújt a **NAGY LAJOS** irodája Csapó utoza 13. szám alatt.

Apró hirdetések.

Ha valamit venni, vagy eladni akar, tudassa szándékát a „Debreczeni Független Újság” apró hirdetési rovatába. Nincsen gyorsabb, biztosabb és olcsóbb módja annak, hogy célját elérje, mert apróhirdetését már a megjelenése napján sok ezer ember olvassa.

Levelezés.

Előkelő, 29 éves uriember föltétlenül szép, fiatal lányka ismeretséget keresi, aki iró-dájában alkalmazást kaphat. Levelek találka megjelölésével „Biztos állás” jeligére a kiadóba.

6 éves, magas barna hivatalnok szórakozás céljából ismeretséget kötne fess nevelőnő vagy varrólánnyal. Leveleket „Kellemes esték” jeligére a kiadóba.

Csinos, molett asszonyka, jómódu diszkrét uri emberrel megismerkedne. Jelige: „Független” a kiadóhivatalba.

Ki lenne oly jószívú és megismertetné a szerelem titkait egy 19 éves uri fiúval. Levél „19 éves” jelige alatt a kiadóba.

Betöltendő.

Kézilány, ügyes, azonnali állandó foglalkozást nyer és ugyanott tanuló lány is felvétetik. Czim a kiadóban.

Lakatos és fényező segédek és munkások felvételnek a Vasbutorgyárba.

S. ikviz elárnsításra óvadékképes egyén felvétetik. Irásbani ajánlatok Szliuka István szikvizgyárához Debreczenbe küldendők.

Adás-vétel.

Zsákok, vízmentes és rostáló ponyvák úgy kő esőn mint megvételre a legolcsóbban beszerezhető Fohn József zsákküzetében Petőfi-tér a nagyalomás közelében.

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121. sz.

1 drb ötrétű ferfi és fu galér 12 kr. 1 pár kézelő 15 kr. Sugár Dezsőnél Piac-utca 19. sz.

CZIGARETTAZÓK!
100 db havely nikotin mentes:

Kip. kop.	08	Riz	14
Tiszti	10	Parafus	14
Délt. h.	14	Arany	20

Kulibri, „Különlegesség” 16 kr.
Kapható HARMATHY szivarkahivatal különlegességek soraként Debreczen Sívészker. u. 14

Eladó 2 ágy és 2 szekrény elköltözés miatt. Czim a kiadóba.

Madár kalitkák igen jó karban levők jutányos ár mellett kaphatók Eötvös 4. sz. a.

Há ilag készített finom borocet eladó, ágy ik is külön kaphatók. Czim a kiadóba.

Vigyázzon! Uraktól levetett óska ruhák: igen tisztos és árban vesz Rósenberg Bóni Bádogos-utca 4. szám.

Lakás.

Kiadó 2 lakás, mindkettő 2 szobás Mester-utca 39. szám alatt.

Ujnan festett két utcai szoba butorral a vagy anélkül kiadó. Bathien-utca 12.

Egy modern minden komforttal ellátott három szobás utcai lakás: a mellékhelyiségekkel együtt nov. 1-ére kiadó. C.m a kiadóba.

Lakás 3 nagy utcai szoba, mellékhelyiségekkel, November 1-re kiadó Miklós utca 31.

Egy utcai külön bejárattal modern berendezésű csinos szoba azonnal kiadó Hatvan u. 5 szám alatt.

Különféle.

Intelligens izr. család 2-3 iskolás fiu gyermek teljes ellátásra elfogadjatik czim a kiadóhivatalban.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi ügyekben Krámer József.

A kath. gymnasimhoz közel lakó izr. család 1-2 fiugyermeket teljes ellátásra elfogad. Czim a kiadóban.

Törlesztési Bank Részvény-Társaság.

BUDAPEST.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

Dr. Szivák Imre,
országgyűlési képviselő, elnök,
Csávossy Béla,
udvari tanácsos, alelnök.

Az áruosztály ellenőrző igazgatói:
Foszty Béla dr. Baross János
nagybirtokos. orszgy. képviselő.
Rudnyánszky György
országgyűlési képviselő.

Vezérigazgató: Jogtanácsos:
Dr. Hodosi Lajos. dr. Molnár Jenő
országgy. képviselő.

Buza és rozs korpát, cukor melasszet
őszi és tavaszi szállításra, műtrágyákat,
szuperforszátot bármely állomásra legolcsóbban szállítunk.

VEZÜNK, vagy --- méltányos feltételű előleg nyújtással — **BIZOMÁNYILAG ÉRTÉKESÍTÜNK MINDENMŰ GABONÁT.**

TŐZSDEI MEGBÍZÁSOKAT a legméltányosabb feltételek mellett **LELKISMERETESEN ELINTÉZÜNK.**

Kizárólagos vezérképviselő:

Horváth Gusztáv

DEBRECZEN,
Batthányi-utca 6. szám.

Sérvkötők, haskötők,
hátegyenesítő, gumiharisnyákban
legnagyobb választék
Schön Sándor
keztű, kötszer és orvosi műszertára
Debrecen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Nyomatott Hoffmann és Kropovitz könyvnyomtatásában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.